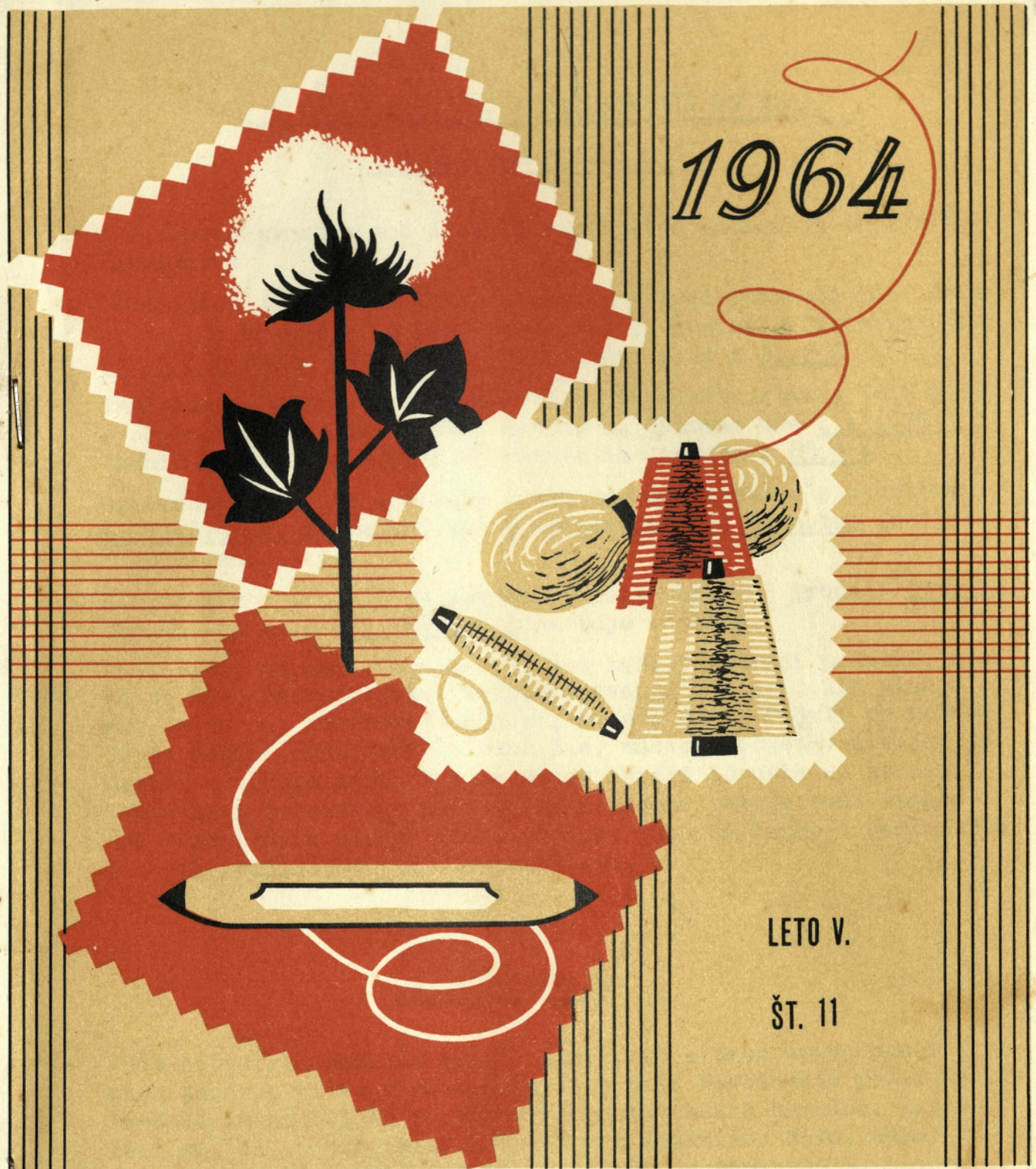

1964

LETO V.

ŠT. 11

Tržiški
Tiskilec

Glasilo delovnega kolektiva Bombažne predilnice in tkalnice
TRŽIČ

AKCNI USPEHI SMO V PROIZVODNJI DOSEGLI

V MESECU SEPTEMBRU 1964.

V mesecu septembru smo dosegli v podjetju naslednje proizvodne rezultate:

Predilnica je spredla v tem mesecu pri proizvodnosti 24,4 del. ur za 100 kg preje in pri izkoristku 17 gramov na vretensko uro 287,5 ton preje in dosegla postavljeni plan z 91,2 %

Tkalnica je stkala v septembru pri izkoristku statev 78,7 % in storilnosti 12,3 kvadratnih metrov na delovno uro 1.124.778 m² tkanin in dosegla s planom postavljeno nalogo z 88,9 %

Oplemenitilnica je obdelala v tem mesecu vključno s storitvami 1.333.679 kv. m tkanin, kar predstavlja 98,4 odstotno izvršitev planske zadolžitve.

Še podatek o prodaji in izvozu: v septembru smo prodali 969.792 m² Tkanin, od tega 142.731 kv. m na tuje tržišče.

Proizvodni uspehi v septembru, kot kažejo zgornji podatki, niso kdove kako razveseljivi. Neizpolnjevanje postavljenih planov naj nas opozarja, da stopajo sklepi, ki smo jih sprejeli ob prehodu na deloma skrajšani delovni čas, vse prepočasi v življenje. Meseci z močnim odstotkom zastojev zaradi dopusta so za nami. Z nastopom jesenskega deževja se polagoma rešuje tudi vprašanje pomanjkanja električne energije, tako da lahko v naslednjih mesecih pričakujemo boljše rezultate.

•••••
OB DNEVU MRTVIH

"Kot žrtve ste padli v borbi za nas..." - tako opeva pesem naše junake, ki so v najtežjih dneh naše revolucije padli za svobodo in za boljšo bodočnost jugoslovanskih narodov. Zaslužili so, da se jih vsako leto enkrat spomnimo. Njim, kakor tudi vsem ostalim našim umrlim prednikom je namenjen 1. november Dan mrtvih. Med nami so živeli, z nami delali in ustvarjali, toda nit življenja se jim je iztekla. Prav je, da se jih spomnimo.

V nedeljo 1. novembra bo ob 8. uri zjutraj komemoracija pred spomenikom v tovarni, nakar bo skupen odhod na tržišče pokopališče, kjer bo osrednja komemoracija pred grobiščem padlih borcev. Vabimo člane kolektiva, da se teh svečanosti v čimvečjem številu udeležite!

Zakaj (ne) beremo TT

V kratkem bo minilo 8 let, od kar se je rodilo glasilo delovnega kolektiva Bombažne predilnice in tkalnice Tržič - v decembru 1956. leta je izšla prva številka Tržiškega Tekstilca.

V uvodniku k tej številki beremo, da nam bo glasilo služilo za tesno medsebojno povezavo, da nas bo obveščalo o delu sanoupravnih organov, o razvoju in stanju podjetja, o družbenih problemih ... Statut podjetja zahteva od Tekstilca, da seznanja člane delovnega kolektiva o vseh dogajanjih v kolektivu in komuni, da nas vzpodbuja v prizadevanjih za čim večjimi uspehi, da nas izobražuje, da bi lahko v večji meri sodelovali pri upravljanju podjetja.

Naloga, ki naj jo opravlja naše glasilo, je torej odgovorna in pa precej kot lahka. Mogoče bo kdo pripomnil, da to drži in da in zato tudi uredniški odbor. In ravno v tem mišljenju moramo iskati odgovor na vprašanje, kako, da je postal Tekstilec nekoliko siromašen in včasih nezanimiv. Časopis naj raste iz bralcev, saj je pojmovanje, da je časopis posrednik mnenj "od zgoraj navzdol" v našem sistemu nevzdržno. Tekstilec je glasilo našega kolektiva in s tem glasilo bralcev, ki imajo pravico in dolžnost, da pri oblikovanju njegove vsebine sodelujejo. List naj torej pišejo tisti, katerim je namenjen, naloga uredniškega odbora pa ni toliko v pisanju in ustvarjanju, kot v vzpodbujanju in urejanju.

Uredništvo se obrača na vse zveste bralce, kakor tudi na tiste, ki Tekstilca iz katerega koli vzroka ne prebirajo, s prošnjo, da nam pomagajo, da bi postalo naše glasilo zanimivejše in aktualnejše, skratka, boljše.

Zanima nas, kaj vam v listu ugaja, česa ne marate, kaj bi lahko izpustili in kaj si morda v Tekstilcu želite.

Dobrodošel nam bo vsak namig, vsaka graja, veseli bono vsega, kar nam bo pomagalo, da postane naše glasilo to, kar naj bi bilo - naš spremljevalec in naš tovariš.

Za kaj vas torej prosimo? Prosimo, da si kritično preberete to številko, in da nam svoja mnenja in pripombe ali predloge pošljete na priloženem anketnem listu.

Ko bo prebral te vrstice, bo morda marsikdo zmignil z rameni; češ, kaj pa je to meni mar. Nikar tako, dragi bralec. Tekstilec je namenjen tebi in zato je tudi na tebi ležeče, kakšen bo prihajal v tvoje roke.

Zato čakamo tudi na tvoj odgovor!

PRIPRAVLJALNICA JE VAŽEN ODDELEK TKALNICE

Vse premalo se zavedamo, da priprava v tkalnici v znatni meri vpliva na rezultate pri poznejšem tkanju; saj pregovor pravi: "Dobro pripravljeno je že polovico stkano!" Prav je, da vsled tolike važnosti priprave pregledamo nekaj najpogostejših problemov in napak, ki vplivajo na samo tkanje.

Največ svojega časa porabi previjalka na križno previjalnem stroju za privezovanje začetka niti navitka na konec niti križnega navitka. Na vsak križni navitek pride tako precej vozlov. Ti vozli morajo biti pravilno izdelani in dobro zategnjeni. Vozle izdelujejo previjalke z ročnimi vozlači. V glavnem uporabljamo še stari tip ročnih vozlačev z navijalniškim vozlom. Po raziskavah strokovnjakov se je ugotovilo, da se ti vozli pri tkanju radi odvežejo in zaradi svoje ostrosti tudi zataknejo na statvah v lamele, lučalnice in greben. Naša navijalnica je zadnji čas dobila vozlače na tkalski voz, uporabljati jih bodo začele vse na novo priučene previjalke. Ne glede na to, da se previjalka zamudi s tem vozlačem nekoliko dalj časa, se ta izgubljeni čas v tkalnici večkrat povrne z znižanim pretrgom na statvah.

Previjalka mora pri svojem delu večkrat kontrolirati pravilnost izdelanih vozlov ročnega vozlača in vsako ugotovljeno napako na vozlaču takoj javiti mojstru, da jo odstrani. Večkrat se zgodi, da se zaradi hitrosti izdelave vozla ali nepazljivosti navije na križni navitek tudi eden od odrezanih koncev niti. To je velika napaka, zato mora biti previjalka pazljiva, da do tega ne pride. Tako priviti konec niti v križnem navitku povzroči lahko pretrg pri snovanju, če pa se zmuzne skozi greben, se na škrobnem stroju prilepi nit še bolj k osnovi in na statvah prav gotovo pride do pretrga sosednjih niti. Kaj rada se vsled tega napravi na statvah tudi mreža, ker zaradi tega konca niti ne pride do pada lamele in delovanja osnovne zaustavke.

Križni navitek se bo pri snovanju lepo odvijal, če ne bodo niti frotirale ob strani navitka. Previjalka mora paziti, da vsako na novo privezano nit lepo spusti na sredo bobna z zarezo ali valjčka z vijačnico in s tem onemogoči skok niti za križni navitek. Če opazi previjalka, da kljub pazljivosti pride do skoka niti za križni navitek, je to napaka v stroju in mora obvestiti mojstra.

Ker ima ročni vozlač precej ostrih delov, lahko previjalka z njim rani križni navitek s tem, da natrga v njem nekaj niti. Tak

~~Križni navitek dela snovalki precej težav, poleg tega pa po nepotrebnem povečavamo v preji število vozlov, za katere vemo, da pri tkanju povzročajo marsikateri pretrg.~~

Eden od poglavitnih vzrokov, da prejo previjamo je, da nit očistimo vseh napak in nepravilnosti, katere nastanejo že v predilnici. To so: gnezda, nopni, odebelitve, tanka mesta itd. Zato imajo čistilci niti na previjalnem stroju važno vlogo. Za vsako številko preje je predpisana določena odprtina zareza v čistilcu. Biti mora tolikšna, da normalna nit z lahkoto teče skozi zarezo, vse ostale odebelitve, gnezda in nopni pa se zataknejo v zarezi in nit se odtrga. S ponovnim povezanjem obeh niti popravi previjalka napako. Groba kršitev teh pravil nastane, če previjalka odstrani tak čistilec, ali pa pusti nit teči mimo čistilca oziroma zareze. Tudi napenjanje niti igra na križno previjalnem stroju važno vlogo. Napenjanje je predpisano, biti mora tolikšno, da določena številka preje vzdrži brez ikode to napetost, če pa je nekje manj trdno mesto, se nit odtrga in previjalka s pravilnim vozlom odpravi poznejši verjetni pretrg na statvah. Previjalka ne sme sama spreminjati napetosti, temveč mora biti napetost tolikšna, kot jo določajo predpisi.

Tudi mehanični čistilec ni povsem zanesljiv. Skozi tako zarezo se kaj rada izmuzne sproščena nit, odebelitev ali nopni. Vsled tega uporabljajo po svetu že elektronske čistilce, ki s svojo aparaturo merijo debelino mimo tekoče niti in pri vsaki nepravilnosti nit odrežejo in vreteno ustavijo.

Na še nokaj je treba opozoriti vsako previjalko. Vsi križni navitki morajo biti čim bolj enakomerno veliki. To je potrebno zaradi tega, da snovalki ne povečujemo obsega dela zaradi posameznih križnih navitkov. Še bolj česti pojav je, da so križni navitki preveliki in jih snovalka s težavo natakne na cevčnico, ker se med seboj dotikajo. Razumljivo je, da je z velikimi ostanki križnih navitkov porabljen dokaž nepotrebnega časa za previjanje.

Spričo dragega osnovnega materiala mora previjalka proizvesti čimmanj odpadkov. Manjše okvare navitkov mora sama rešiti in odvititi do konca. Nerešljive navitke pa mora oddati, nikakor pa ne potegniti s cevč. Seveda vpliva na prekomerno količino odpadkov v veliki meri tudi predilnica z vrsto napak, ki previjalki onemogočajo odvitje navitka. Prav bi bilo, da tudi predilci opišejo svoje napake in vzroke v našem časopisu.

Zaradi slabega transporta se material večkrat poškoduje. Nič kolikokrat ranijo navitke žebliji, ki gledajo globoko iz lesa v notranjost zaboja. Prav tako tudi donašalka preje, ki naklada

~~zabojniki in jih po tleh poriva do previjalk, lahko poškoduje~~
robove cevok. ~~Naveda~~ metanja snetih navitkov od daleč v voziček
je nedopustna, ker se prav lahko poškodujejo ostri robovi na-
vitkov.

Velika škoda na kvaliteti in mnogo zamudnega dela nastane, če
se vsled nepazljivosti pomešajo razne številke preje ali posa-
mezne vrste oštevilčenih mešanic med seboj. Pomešana preja lah-
ko pride že iz predilnice, ali pa se pomeša tudi v navijalnici.
Navitke pomeša donašalka zaradi neprevidnosti, predvsem takrat,
kadar sta dve številki preje na istobarvnih cevokah. Zato je
nujno, da ima vsaka številka preje svojo barvo cevok. Podvzeti
je treba vse ukrepe, da se predilnici omogoči pravilna količi-
na rezervnih cevok vseh barv. Tudi nepazljivost zlaganja križ-
nih navitkov po omarah privede do pomešanja.

Za brezhibno delovanje stroja in kvalitetno previjanje je zelo
važno čiščenje. Na previjalnih strojih se v nekaj urah nabere
plast bombažnih vlaken. Tak kosom vlaken se lahko mimogrede
privije v križni navitek, v škrobnici pa se prilepi na osno-
vo in na statvah lahko povzroči pretrg. Novi previjalni stroji
so opremljeni z odpihovalnimi ventilatorji, ki potujejo na
strojih sem ter tja in odpihujejo sproti vsa vlakna od stroja.
Seveda je treba ročno očistiti bolj skrita mesta, kamor venti-
lator lahko zabije prah. V navijalnici čistimo stroje s kompri-
miranim zrakom. Stroji se čistijo vedno tako, da so vretena
križnih navitkov dvignjena. Prepovedano je čiščenje med previja-
njem, ker se odpihani kosmi lahko privijejo z nitjo na križni
navitek. Razumljivo je, da morata v času čiščenja stroja miro-
vati obe strani stroja, ker bi se odpihnjena vlakna lahko pri-
vila na križni navitek nasprotne previjalke. Predpisi določajo,
da se mora čistiti previjalni stroj na vsako izmeno enkrat. Ge-
neralno čiščenje pa se izvede enkrat tedensko.

Danes smo si ogledali in opisali probleme in napake, ki se po-
javljajo na križno previjalnih strojih, drugič pa si bomo ogle-
dali v tem smislu še druge stroje v pripravljalnici.

Hazim Omerović

NOVE OBLIKE DELA ORGANIZACIJE
ZVEZE KOMUNISTOV V NAŠI OBČINI

S tem člankom želimo seznaniti naše bralce o poteku nadaljnje
predkongresne dejavnosti Zveze komunistov v naši občini. Kot

Drugi problem, o katerem smo na enem izmed šestih posvetovanj razpravljali, je decentralizacija delavskega samoupravljanja. Sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov tov. Stane Mešič v svojem referatu pravi, da bi lahko decentralizacijo ločili na tisto, ki ima dejansko materialno osnovo in na tisto, ki je zaenkrat še več ali manj deklarativnega značaja. Razprava je pokazala, da je treba usmeriti veliko naporov in prizadevanj v to smer, da se ekonomskim enotam ali sploh samoupravnim enotam zagotovi materialna osnova, ker le tedaj bo decentralizacija učinkovita. Še vedno se razprave v delovnih organizacijah odvijajo tako, da se razpravlja o tem, kaj se bo preneslo na ekonomske enote, namesto, da bi se razprave vršile iz obratne smeri tako, da bi vse pristojnosti vključno z materialno osnovo bile suverene pravice ekonomskih enot in da bi le te posamezne pristojnosti in zadeve prenašale zavestno na organe celotnega podjetja ali širše komunalne skupnosti. Tam, kjer imajo organi upravljanja zlasti v ekonomskih enotah, v svoji pristojnosti tudi materialna sredstva, tam je tudi načelo delitve dohodka po delu speljano mnogo globlje, kot pa tam, kjer so ta sredstva tako ali drugače centralizirana in odvisna od odločanja organov, ki niso blizu, to je najbližje neposrednemu proizvajalcu.

Prav tako ugotavljamo, da smo govorili o decentralizaciji tudi tam, kjer je delovna organizacija tako majhna, da je kakršnako-li decentralizacija praktično nemogoča. Tu gre le bolj za to, da se odločanje o delitvi ustvarjenih sredstev dejansko da neposrednemu proizvajalcu in da se ne dopusti, da bi si to odločanje prisvajal vodilni krog ljudi, ali pa celo tehnično administrativni aparat.

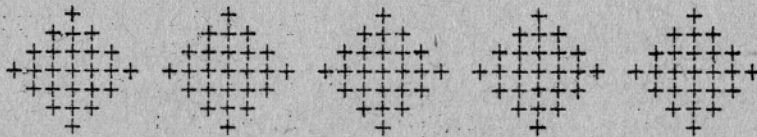
Sile, ki zavirajo decentralizacijo, so v glavnem iste, kot so bile navedene že v prvi točki.

Tu kaže še prav posebej poudariti dejstvo, da decentralizacija prav počasi prodira oziroma si utira pot od občinske skupščine in njenega aparata na krajevne skupnosti. Verjetno, da bi bilo o problemu potrebno izvesti in izdelati posebno analizo prav gotovo v okviru skupščine, ki mora pokazati, ali se tu res ne bi dalo napredovati hitreje. Gre namreč za to, da je od strani občanov velik interes, da bi gospodarili s tistimi službami, ki jih neposredno vsak dan potrebujejo, da pa za to nimajo na razpolago sredstev, čeprav ta sredstva nekje obstojajo. Prav tu na tem področju bo treba poiskati še več objektivnih elementov, na osnovi katerih bi se formirala sredstva krajevnih skupnosti. Na ta način bi se hitreje in kvalitetnejše izvrševala marsikatera dela in storitve, ki se sedaj izvajajo pod drugim okriljem mnogokrat dražje in počasneje. Že zadnja relativno majhna sredstva, ki niso vedno določena po nekih objektivnih kriterijih, pač

pa so mnogokrat odvisna od subjektivnega razpuloženja tega ali onega. Čežejo dobre rezultate, to je zlasti na urejanju nekaterih komunalnih zadev ter socialnega varstva. Z objektivizacijo udeležbe sredstev krajevne skupnosti bi se na tem področju dali izdelati prilično realni gospodarski plani, ki bi brez dvoma angažirali mnogo več sredstev posameznih državljanov za urejevanjem njihovih vsakodnevnih življenjskih potreb. Tudi na ostalih področjih kot so socialno zavarovanje, zdravstvo in deloma tudi šolstvo, ni situacija bistveno drugačna. V vseh obravnavah se je kot rdeča nit vleklo vprašanje, kako priti do tega, da bi imel neposredni proizvajalec v delovni organizaciji in občan na terenu možnost dejansko vplivati na spremembo stanja, za katerega želi, da se spremeni in da ni obsejen samo na to, da stavlja predloge, da kritizira in da se jezi.

V prihodnji številki našega glasila vas bomo seznanili o posvetu, ki je obravnaval problematiko izkoriščanja notranjih rezerv.

O B V E S T I L O

Obveščamo člane kolektiva, da je Skupščina občine Tržič na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 21.10.1964. sprejela odlok o določitvi delovnega časa upravnih organov Skupščine občine Tržič in o določitvi časa za sprejemanje strank.

Ker se v podjetju večkrat dogaja, da člani kolektiva urejajo razne zadeve na Skupščini občine Tržič med delovnim časom, vam posredujemo uradne ure upravnih organov.

Delovni čas upravnih organov:

- v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7 do 14 ure,
- v sredo od 7 do 12 in od 13.30 do 17.30 ure,
- v soboto od 7 do 12 ure.

Čas za sprejemanje strank:

- v ponedeljek od 7 do 13 ure,
- v sredo od 8 do 12 in od 13.30 do 16.30 ure,
- v soboto od 8 do 12 ure.

Sprejemna pisarna, referat za prijavno in odjavno ter matično službo sprejemajo stranke tudi v rednem delovnem času ne glede na čas, ki je določen za sprejemanje strank.

Prejeto vas obveščamo, da se o vseh zadevah kot občani lahko zglasite tudi pri predsedniku in podpredsedniku Skupščine, katera sprejemata stranke ob ponedeljkih od 8 do 12 ure in ob sredo od 14 do 18 ure.

Kadrovske vesti

V mesecu septembru 1964. so bili v naše podjetje sprejeti naslednji delavci in delavke:

- v tkalnico:

Nevenka Milič, Marko Slapar, Jože Kadivnik, Breda Bizjak, Cvek Ana.

- v gradbeno grupo:

Franc Gregorčič, Janez Kern, Drago Praprotnik, Stanko Pjevčević.

- v kalorično kotlarno:

Marjan Mihič, Mato Smoljanovič.

- v mehanično delavnico:

Janez Truden, Janez Karpucelj, Vincenc Ješe, Pavel Žos.

- v elektrodavnico kot vajenca:

Andrej Kogoj, Vinko Sedaj.

- v mehanično delavnico kot vajenci:

Jakob Ahčin, Jože Švegelj, Albin Zupan, Franc Hribar

Novosprejetim želimo, da bi se v našem kolektivu kar najbolje počutili!

V mesecu septembru 1964. pa so iz našega podjetja odšli:

- Marija Škof - iz tkalnice - pravilna odpoved
- Zvone Podgoršek - iz tkalnice - pravilna odpoved
- Elza Ahačič - iz tkalnice - samovoljni izstop
- Regina Dolhar - iz tkalnice - samovoljni izstop
- Marjan Zupančič - iz tkalnice - v šolo
- Antonija Golmajer - iz tkalnice - pravilna odpoved
- Janez Dacar - iz tkalnice - v JLA
- Ana Cvek - iz tkalnice - invalidsko upokojena
- Avgust Nepužlan - iz tkalnice - samovoljni izstop
- Marjeta King - iz tkalnice - samovoljni izstop
- Malči Kajbič - iz tkalnice - pravilna odpoved
- Marko Slapar - iz tkalnice - samovoljni izstop
- Ivana Šlibar - iz predilnice - pravilna odpoved
- Ana Zaplotnik - iz predilnice - samovoljni izstop
- Ana Zupan - iz predilnice - samovoljni izstop
- Greta Klemenčič - iz predilnice - pravilna odpoved

- Pavel Lorenčič - iz predilnice - pravilna odpoved
- Janez Klemenc - iz predilnice - v JLA
- Maks Klemenc - iz predilnice - v JLA
- Janez Bohinc - iz oplemenitilnice - samovoljni izstop
- Franci Zavrl - iz garaže - v JLA
- Dušan Magister - iz mehanične delavnice - v JLA
- Anton Rotar - iz mehanične delavnice - v JLA
- Fadil Kamić - iz gradbene grupe - v JLA
- Jože Gorjup - iz skladišča bombaža - samovoljni izstop

AKTUALNA TEMA AKTUALNA TEMA AKTUALNA TEMA AKTUALNA TEMA AKTUALNA

NOVA ŠOLA V TRŽIČU

Ker je v zadnjem času zelo aktualen med našimi prebivalci problem nove šole na Zalem rovtu, smo zato zaprosili podpredsednika Skupščine občine Tržič tovariša Karla Kravcarja, da nam je o tem napisal nekaj besed.

Že v letu 1958. je bila izvedena med prebivalci tržiške občine anketa, ki naj bi odločila, kaj naj pride na prioritetni red odnosno kaj naj se kot najnujnejše upošteva in začne graditi.

Spričo dejstev, da je bila bivša šola heroja Grajzarja stara že nad sto let in da je bil pouk v takih prostorih skoraj nemogoč, poleg tega pa bi bila nevarnost, da bi ta šola morala začeti s poukom v treh izmenah zaradi pomanjkanja učnih prostorov, so se prav vsled tega anketiranci izjavili in predlagali, naj se pred vsem ostalim na prvem mestu zgradi nova šola.

Z gradnjo nove šole se je pričelo že leta 1959. Prvi problem, ki se je pojavil, je bila lokacija. Zelo težavna je bila izbira terena. Vsi dobro vemo, da je v tržiški kotlini zelo težko dobiti primerno ploskev, ki bi odgovarjala za ta objekt tudi gravitacijsko. Po vseh mogočih predlaganih lokacijah se je končno Občinska skupščina na predlog strokovnih služb in raznih komisij odločila za gradnjo nove šole na Zalem rovtu. Po vsej verjetnosti bi tudi ta lokacija odpadla, če bi bile podane kakšne perspektive, da se bo v bližnji bodočnosti tod mimo gradila nova avtocesta Naklo - Ljubelj. Razumljivo je, da se je pred pričetkom gradnje nove šole iskalo lokacijsko dovoljenje in pa pri-

~~stanovskih neredajnih forumov, med njimi tudi od Skupnosti~~
~~cestnih podjetij IRS kot bodočega investitorja nove ceste.~~

V letu 1962., ko je bila gradnja šole že v tretji fazi, je nenadoma padla odločitev, da se še v tistem letu začne z gradnjo nove avto ceste. Seveda je bilo takrat že prepozno za izbiro druge lokacije za novo šolo.

Skupščina občine Tržič je poverila izdelavo načrtov Projektivnemu podjetju Kranj z odgovornim vodjem ing. Fürst-om. Načrti so stali občino približno 4,000.000.- din. Prvotni predračun v letu 1959. je znašal za šolo samo za gradbena dela brez opreme, brez stanovanja, brez zimskega bazena in brez zunanje opreme - 134,000.000.- din, predračun v letu 1964. pa je s telovadnico in vračunanih 9,000.000.- din za opremo znašal 183,000.000.- din. Skupščina občine Tržič pa je s predvidenim planom za leto 1964. predvidela za šolo 252 milijonov din. Po končanih delih v letošnjem letu pa je z vračunano 30 % podražitvijo za gradbena dela (samo tista, ki so bila izvršena v letošnjem letu) in pa s predvidenimi 39 milijoni za zunanjo ureditev, kamor spada tudi asfaltirano igrišče za rokomet, dokončna vsota 313 milijonov dinarjev.

Najeti krediti bodo še dolgo vrsto let težko breme za občinski proračun, saj je bilo treba v celoti najeti 162 milijonov kreditov. Pretežni del teh kreditov je dan pod zelo neugodnimi pogoji, in sicer za dobo 4 do 5 let z več kot 7 % obrestno mero in le 35 milijonov kredita je bilo danega pod boljšimi pogoji, in to z 2 % obrestni za dobo 20 do 25 let. Nezasiguranih kreditov odtosno nepokritih računov je še nekaj več kot za 20 milijonov. Za dobo 6 mesecev pa je odobril premostitveno posojilo za 20 milijonov din Šolski sklad občine Kranj.

V novi šoli je 10 učilnic, 3 kabineti, telovadnica s pokritim bazenom, dve kuhinji in pa dva prostora za administracijo; poleg tega pa je stanovanjski objekt za stanovanje upravitelja in hišnika.

Upravičeno se danes vprašujejo vsi občani, ki so na kakršen koli način prispevali k gradnji nove šole, kdo je kriv, da kvaliteta novega objekta ne ustreza in da so morali celo prekiniti pouk, ker v deževnem času pušča streha, da v 5 učilnicah voda teče iz stropa v šolske prostore. Ker bodo po vsej verjetnosti za odpravo teh pomanjkljivosti potrebna precejšnja sredstva, Občinska skupščina na svoji seji 16. oktobra po zelo burni razpravi sklenila imenovati posebno strokovno komisijo in obenem določila, da se celotna zadeva izroči javnemu tožilstvu, ki naj ugotovi krivca in plačnika povzročene škode.

PROIZVAJALCI, UPRAVLJALCI IN POLITIKA PODJETJA

V nadaljevanju o kadrovske politiki kot sestavnem delu poslovne politike podjetja si oglejmo

Odnos kadrovske službe napram drugim službam v podjetju:

Kot za vsako organizacijsko enoto, ki opravlja v podjetju določeno specializirano funkcijo, je treba tudi za kadrovsko-socialni sektor ali kadrovske oddelke določiti točne in jasne naloge, odgovornosti in pooblastila. To velja tudi za vsako delovno mesto, ki je zadolženo za določene naloge, ki jih štejejo v kadrovske funkcije. Glede na naloge, odgovornosti in pooblastila, ki smo mu zaupali, je kadrovske oddelke in vsako delovno mesto v tem oddelku v specifičnih odnosih napram drugim oddelkom, napram drugim delovnim mestom v podjetju in napram ljudem v teh oddelkih in na teh delovnih mestih.

Načelno so ti odnosi lahko:

- a) linijski,
- b) štabni,
- c) funkcionalni
- d) kolegialni

Za linijske odnose je značilno, da je določena oseba nadrejena drugi osebi in da ima pravico in tudi dolžnost, da zahteva določeno ravnanje glede celotnega ravnanja poslovne druge osebe, ta druga oseba pa se mora navodilom in poveljem pokoriti. Seveda je tudi pri linijskem odnosu mogoče avtorsko ali demokratsko ali celo liberalno vodenje. Pri avtorskem vodenju nadrejeni daje navodila in ukaze, ne da bi vpraševal podrejenega za njegovo mišljenje. Pri demokratskem vodenju se bo nadrejeni posvetoval in upošteval mišljenje podrejenih. O linijskem odnosu bi lahko celo govorili, če bi skupina sodila v taki meri, da bi vodja imel vlogo v prvi vrsti strokovnega iniciatorja in strokovnega izvrševalca odločitev skupine, kajti tudi v tem primeru bi bil vodja pooblaščen, da od člana skupine zahteva določeno ravnanje v smislu sklepov skupine, ta član skupine pa bi se moral podrediti. Pri liberalnem vodenju pa nadrejeni le minimalno nadzira delo podrejenih in daje le minimalna navodila za delo in prodajalci delajo skoraj samostojno.

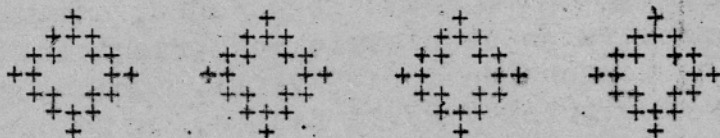
V linijskem odnosu je vodja kadrovske službe napram direktorju, kateremu je neposredno podrejen (ali drugi vodilni osebi, če je kadrovske oddelke v sestavi kakšne druge organizacijske enote). V linijskem odnosu so tudi uslužbenci v kadrovskem oddelku napram svojemu vodju in pa napram svojim podrejenim, če jih imajo

(n.pr. v večjem podjetju kot je Litoostroj). Pri tem linijskem odnosu je najustreznejša določena mera demokratskega vodenja, ki bo tem večja, bolj ko bodo sodelavci kadrovske službe strokovno enaki. Popolnega demokratskega odločanja v kadrovskem sektorju, ki praviloma ni ekonomska enota in zato tudi ne popolnoma samoupravna enota, si ne zamišljamo, ker kadrovska služba nazadnje le ni zaradi same sebe (in to zato tudi ne more popolnoma neodvisno odločati, kaj bo delala) in mora izvrševati tisto, kar odločujoči samoupravni organi spoznajo za potrebno. Za izpolnitev teh sklepov pa odgovarja v prvi vrsti direktor, v drugi vrsti pa vodja kadrovske službe. Demokratični način vodenja v toliki meri, da se vodja stalno posvetuje s svojimi sodelavci (kolegij kadrovske službe), pa je razumljiv povsem, kar smo že povedali o kadrovske funkciji. Takšen odnos je tudi najprimernejši med direktorjem in vodjem kadrovske službe in drugimi člani kolegija podjetja. Če so v kadrovskem sektorju strokovnjaki, ki vršijo posebno specializirane posle, v katere se težko v strokovnem smislu vtika nepoučeni, je liberalni odnos najprimernejši. Vodja kadrovske službe bo praviloma napram zdravniku, izkušenemu industrijskemu psihologu ali starejšemu pravniku v kadrovskem sektorju uporabljal liberalen način vodenja. Ta liberalizem se bo nanašal predvsem na strokovni način reševanja problemov, jasno pa bo vedno treba definirati, kaj je treba storiti in kaj so cilji določenih poslov.

Štabni odnos pomeni, da je oseba, ki je v štabnem odnosu, dolžna dajati zahtevane analize in svoje predloge in nasvete odgovorni vodilni osebi, ta pa je dolžna te analize, predloge in nasvete proučiti, ali jih sprejme ali ne, pa sama odloči. Štabna delovna mesta so postavljena v organizacijski shemi zato, da razbremenijo določene vodilne odgovorne osebe strokovnega analitičnega in podobnega dela in da jim pomagajo pri njihovih odločitvah. Pogosto bo vodja kadrovske službe kot tudi njegovi strokovni sodelavci v takem odnosu napram direktorju in napram samoupravnim organom. V tem smislu tudi večkrat govorimo, da je kadrovska služba v prvi vrsti štabna služba. V praksi bo kadrovska služba izvrševala določene operativne strokovne posle pogosteje kot analitično raziskovalne, zato bomo navadno smatrali, da je kadrovske sektor napram direktorju v linijskem odnosu (ki obsega več nalog in odgovornosti kot štabni odnos). Lahko pa govorimo, da je kadrovska služba ali posamezna njena delovna mesta v štabnem odnosu napram drugim vodilnim osebam v podjetju, ker so jim dolžni svetovati, dajati določene predloge ali celo posebne analize. Seveda pa je treba precizno vnaprej določiti, katerim osebam in kakšne analize in nasvete oziroma predloge so posamezni sodelavci kadrovskih služb dolžni dajati.

~~Na drugi strani pa je treba tudi definirati, katerim osebam lahko sodelavci v kadrovskih službah dajejo samoiniciativno svoje predloge in nasvete. Če ni pri tem jasnih predpisov, lahko nastanejo pri tem nepotrebni spori in zamere.~~

Ludvík Cvirn

Kaj dela mladina

V zadnjem članku v prejšnji številki sem bežno omenil, da se pripravljamo na letno konferenco mladinskega aktiva, danes pa kaj več o vsem tem.

Dosti se je govorilo o neuspeli konferenci 3. oktobra, marsikatera je padla na račun mladine in vodstva. Sedaj se pač moramo sprijazniti z dejstvom kakršno je in najti pot iz sedanjega kritičnega stanja. Ne smemo si več dovoliti in ponavljati stare napačne, ali točneje rečeno, vedeti moramo, da so dosedanje oblike in metode preživele. Isto ugotavljajo tudi drugod v mladinskih aktivih ter drugih organizacijah.

Zakaj konferenca ni uspela, odnosno je sploh ni bilo? Vzrokov je več, v grobem se dajo strniti v naslednje: slabe priprave, nezainteresiranost, nizka stopnja zavesti in odgovornosti. Za slabe priprave zadova krivda vodstvo aktiva, praktično pa tovarniški komite, ki ga že nekaj mesecev ni, vsaj ne drugače, kot na papirju, o čemer sem že pisal. Moglo bi biti boljše vsaj do letne konference, če bi junijska izredna konferenca uspela. Tako pa zaradi slabe udeležbe tudi izredne konference ni bilo in tudi nismo dobili novega tovarniškega komiteja. Prav zaradi tega pa ni bila tudi letna konferenca dobro pripravljena. Začaran krog, iz katerega ne pridemo? Sedem dni od začetka priprav do izvedbe konference je premalo, zadostuje komaj za same tehnične priprave. Vsebinsko plat, kar je najvažnejše in sploh namen vsake konference, smo morali nujno pri tem zanemariti. Kako bi bilo, če bi bila udeležba zadostna? Nas je morda prav slaba udeležba rešila pred polomom drugačne vrste?

Drugo je skromna udeležba. Leta nazaj je sobotno popoldne ali celo v nedeljo zjutraj popolnoma odgovarjalo, danes pa je drugače. Mlade ljudi bolj pritegne kaj drugega - v našem slučaju je bil to kino. Saj je ples šele po zaključku konference,

~~Prostovoljci so volj želečno, da moramo danes~~
~~ponuditi. Kje je še kaj zavesti? Na nas statut~~
 se organizacije ne obvezuje vse enako?

Na razgovoru, ki je bil namesto konference, smo ugotovili vse opisano. V razgovoru je sodelovalo več prisotnih. Bili smo enotni v tem, da se konferenca mora izvesti, moralno smo obsodili vse tiste, ki niso prišli. Povem naj še, da so od vseh vabljenih predstavnikov samoupravnih organov, družbeno političnih organizacij in sosednjih mladinskih aktivov prišli le predstavnik sindikata, ekonomske enote oplameniteljnice ter EE predilnice in predstavnik občinskega komiteja ZMS. Ali mladinska konferenca ni dogodek, ki bi zaslužil več pozornosti? Vprašujem javno, s kakšno pravico isti ljudje kritizirajo na drugih mestih mladino? Bolj pošteno in lepo bi bilo, da bi nam ljudje, ki so izkušeni, poskušali pomagati iz težke situacije in ne nasprotno.

Na tem razgovoru in pozneje smo prišli do nekaterih zaključkov. Upoštevaje mnoge predloge smo se odločili za naslednje:

- organizirati predkonferenčne sestanke po vseh oddelkih,
- zagotoviti z delegatskim sistemom sklepčnost konference,
- delegate naj volijo sami mladinci in mladinke na teh sestankih
- vsen izvoljenim delegatom omogočiti udeležbo in v sodelovanju z obratnimi vodstvi eventualno zamenjati delo v nasprotni izmenici,
- konferenca naj bo med tednom, takoj po delovnem času,
- pravica in dolžnost vsakega člana aktiva je sodelovati na konferenci, ne glede na to, če je delegat, ali ne,
- šole, ko bodo zaključeni vsi predkonferenčni sestanki, se bo določil čas izvedbe konference.

V preteklem tednu sta bila že dva taka sestanka, in sicer za predilnico in dopoldansko izmeno navijalnice. Udeležba je bila skoraj stoe odstotna. Vsem je bilo prikazano sedanje stanje, ob razloženi potek in način predstoječe konference, nakazana nekatera vprašanja, ki naj bi bila vsebina konference ter izvoljeni delegati.

Začetek je uspešen, čeprav je bilo sicer opaziti malo neresnosti med sestankom grupe iz navijalnice. V prihodnje bodo enaki zbori še za ostale grupe.

Upam, da bomo v naslednji številki "Tekstilca" lahko brali prijetnejše vesti ter da bo tudi še potem naprej tako.

PO POUVETOVANJU O UPORABI POLIESTERSKIH VLAKEN

Človek, ki bi v začetku oktobra obiskal Portorož, bi moral ni-
gliti, da je postalo to lepo turistično mesto nekakšna Meka
tekstilnih strokovnjakov. Kaj neki je počelo preko 250 domačih
in tujih tekstilcev in kemikov tri dni v dvorani portoroškega
kin? Poslušalo je referate. Kakšne? O lastnostih ter mehan-
ski in kemični predelavi poliesterskih vlaken.

Kaj pa so pravzaprav poliesterska vlakna? Poli pomeni po grško
več, mnogo, ester pa imenujemo organsko spojino, ki nastane, če
se ob odtegnitvi vode združita organski alkohol in kislina. Za
tiste, ki so kdaj nekoliko pokukali v knjigo o organski kemiji,
povejmo še to, da uporabljamo za izdelavo poliesterskih vlaken
v glavnem Etilen-glikol in tereftalno kislino, za ostale pa po-
vejmo, da spadajo poliesterska vlakna v skupino sintetskih vla-
ken, med vlakna, ki jih je ustvaril človek umetno v retorti.
Le čemu umetna vlakna?

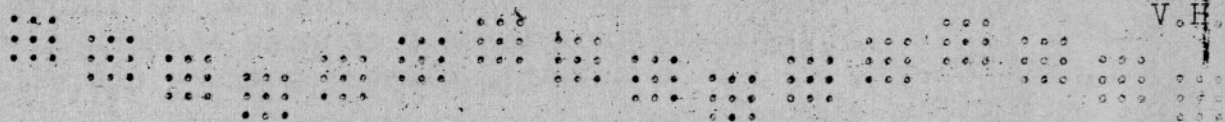
Naši predniki so shajali z vlakni, ki jim jih je dala narava:
z lanom, volno, bombažem in svilo. Človeški rod se v dobi mo-
derne medicine izredno hitro množi in potrebuje vedno več obde-
lovalnih površin za pridobivanje hrane. Če ne bo maral biti lačen,
bo moral skrčiti površine, na katerih danes sadimo bombaž ali
pasemo ovce. Zato pa mora poiskati snov, s katero se bo odel,
nekje drugje. Istočasno se z napredkom večajo tudi zahteve člo-
veka, ki ni več zadovoljen z dobrinami, ki mu jih je namenila
mati - narava. Zaradi potrebe so nastala oziroma še nastajajo
nova sintetična vlakna, med katerimi so v silnem porastu ravno
poliesterska. Zaradi svojih dobrih lastnosti, kot so velika
trdnost, prožnost, majhna specifična teža, lepa zunanja oblika,
sposobnost, da izdelki obdrže svojo prvotno obliko, da se lahko
perejo in jih ni treba likati, je uporaba poliesterskih vlaken
v tekstilu zelo raznolika. Še bolj, kot v čisti obliki, pa pri-
hajajo dobre lastnosti teh vlaken do izraza v mešanici z narav-
nimi, kajti mešanice združujejo dobre lastnosti obeh sestavin,
pri čemer pridejo manj do izraza slabe strani posameznih vla-
ken. Na tujih tržiščih sta se dobro uveljavili mešanici iz 67
odstotnega poliestra s 33 % bombaža (tkanine za moške srajce in
ženske bluže, dežne plašče, posteljno perilo) in 55 % poliestra
s 45 % volne (tkanine za ženske kostime in moške obleke).

Tkanine iz mešanic poliesterskih vlaken z volno in bombažem so
postale zaradi odličnih lastnosti tudi pri nas nepogrešljive,
čeprav moramo poliestre uvažati. Da bi se izognili uvozu, je
zrastla v glavah naših strokovnjakov zamisel, ki v obliki že
izdelanega elaborata predvideva zgraditev tovarne poliesterskih

vlakna z letno kapaciteto 6.000 ton, in sicer v Kopru. Na uresničitev te zamisli bo verjetno treba še malo počakati, upamo pa lahko, da se bo raznim vrstam tujih poliestrov, kot so dacron, diolen, terilen, terlenka, trevira ipd. kmalu priključilo tudi poliestersko vlakno našega izvora.

Iz statističnih podatkov lahko razberemo, da proizvodnja in poraba tekstilnih vlaken narašča, da je ta porast izredno hiter pri sintetskih vlaknih in da se je naraščanje porabe bombaža ustavilo. Poliesterska vlakna je mogoče predelovati tudi v navadnih predilnicah bombaža, zato ni nemogoče, da bi se ta mlada, vendar mnogo obetajoča vlakna pojavila tudi v izdelkih našega podjetja.

NAJ POMAGAMO IZREDNIM ŠTIPENDISTOM ?

Moderni stroji sami po sebi še niso jamstvo za visoko storilnost in visoko življenjsko raven; v proizvodnem procesu sodeluje poleg strojev in materiala tudi ČLOVEK. Pred letega postavljata družba in sodobna tako imenovana znanstvena organizacija dela vedno zahtevnejše naloge. Zato si uspešnega poslovanja podjetja niti danes, še manj pa seveda v prihodnosti ne moremo predstavljati brez izobraženega proizvajalca, brez kadra z ustreznim splošnim in strokovnim znanjem.

Ni dvomno, da je ravno to spoznanje dalo odločilen prispevek k silnemu razmahu proizvajalnih sil v industrijsko razvitih deželah, med katere se upravičeno želi vključiti tudi naša država.

Sklep zveznih organov o povišanju odstotka sredstev, ki jih delovna organizacija uporabi za

izobraževanje, naj bi pomenil preokret v našem gledanju na vprašanje štipendiranja in s tem tudi na problem kadra. Dosedanje izkušnje kažejo, da tega ukrepa žal nismo povsem doumeli; saj so ostala z redniki izjemani, strokovnemu izobraževanju namenjena sredstva neizkoriščena. Pomagati so nam sicer, da smo v skladu z naraščanjem življenjskih stroškov povišali štipendije našim rednim štipendistom, kaj malo pa smo s temi sredstvi podpirali možnost tkz. izrednega šolanja ali študiranja, ki odpira članom kolektiva pot do znanja, ki ga zahtev proces odmiranja države in krepitev delavskega samoupravljanja.

V kolektivu vlada mišljenje, da izredni študij ne daje pričakovanih rezultatov. Obstojajo tudi pomisleki, da utegne

izredni študent podjetje po končanem študiju zapustiti in se zaposliti tam, kjer misli najti boljše pogoje. Seveda moramo tudi pri izrednem študiju računati s to možnostjo saj nam obračajo hrbet tudi naši redni študenti - inženirji in absolventi političnih šol. To seveda ne pomeni, da bi morali prenehati s štipendiranjem, saj bi si s tem odžagali vejo, na kateri sedimo.

Ko govorimo o izrednem štipendiranju, često pozabimo na neko posebnost te oblike štipendiranja. Že med študijem pride namreč med zaposlenim zrelim in poštenim študentom ter kolektivom - izrednemu študentu na nek način olajša ali omogoči študij - do tesnejše in pristronejše povezave, ki utegne veljati več, kot paragrafi pogodbe o štipendiranju in ki lahko odločilno vpliva na odnos študenta do matičnega podjetja.

Če tudi pri izrednem štipendiranju upoštevamo osnovna ekonomska načela, če ne zamariamo principa štipendiranja na osnovi potreb, če tudi pri izrednih študentih upoštevamo njih veselje do dela in poklica, se pokaže, da je štipendiranje izrednih študentov lahko uspešna oblika izobraževanja in pridobivanja kadra. V sistemu vzajemne pomoči, kjer družba ali podjetje pomaga posamezniku, posameznik pa po končanem študiju družbi ali podjetju, bi moralo tudi štipendiranje izrednih stu-

dentov dobiti mesto, ki mu po ekonomskih in socialističnih merilih pripada

V.H.

+++++ : : : : +++++ : : : : +++++
 +++++ : : : : +++++ : : : : +++++
 +++++ : : : : +++++ : : : : +++++
 +++++ : : : : +++++ : : : : +++++

Ali že veste ...

... da v čistilnici predilnice zamenjujemo 2 dotrajana Plattova otepalnika z dvema dvojnima otepalnikoma Trützschler. Ob pomoči mehanične delavnice, ki bo izdelala tudi 2 nakladalnika, se bo z zamenjavo povečala proizvodnja, zaradi boljše kvalitete svitkov pa se bo izboljšala tudi kakovost preje.

... da smo pričeli postavljati v prvem nadstropju nove

Glasiló delovnega kolektiva Bombažne predilnice in tkalnice Tržič.

Ureja odbor za seznanjanje in obvoščanje: Janez Slapar, Hazim Omerović, Franc Šarabon, Franc Bačnik, Tinca Markič, Vili Jakopin in Francka Pucelj.

Glavni urednik: Nace Pirjevec. Tehn. urednik: Franc Šarabon. Zunanja oprema: Viktor Ivnik. Tiska oddelek za izobraževanje Bombažne predilnice in tkalnice Tržič v nakladi 1.600 izvodov.

Izhaja vsak mesec.

---

tkalnico tkalske avtomate UTAS (širine 175 cm) in da v stari tkalnici polagamo ksilolitni tlak in prestavljamo KOVO avtomate.

... da se pripravljamo v belilnici za postavitev novega kotla za izkuhavanje blaga pod pritiskom, vsled česar je bilo potrebno prestaviti večji kotel.

... da sta bila v predilnici zamenjana še zadnja dva sortimenta Plattovih raztezalk z najhno hitrostjo in majhnimi lonci s sortimentom Zinserjevih raztezalk z odvodno hitrostjo 45 m/min. in 12 colskimi lonci. To sta dve izmed štirih raztezalk, ki smo jih bili kupili in pripeljali iz Nemčije. Preostali dve Zinserjevi raztezalki bosta postavljeni v naslednjih dneh.

... da je bil med 10. in 17. oktobrom v Beogradu V. sejem oblačenja, znan pod imenom "Moda v svetu". Tega sejma, ki velja za eno najprivlačnejših beograjskih sejmskih prireditelj, se je udeležilo letos skoraj 400 domačih in preko 100 tujih razstavljalcev iz 17 dežel.

Sejem je pokazal, da na tržišče bolj in bolj prodirajo izdelki iz sintetike in da povpraševanje po ozkih in širokih bombažnih tkaninah še ni popustilo. Letošnji sejem je bil za naše podjetje pomemben tudi zato, ker smo se na njem prvič pojavili s konfekcioniranim posteljnim perilom.

NAŠI VOJAKI NAM PIŠEJO

V času od zadnjega izida našega Tekstilca pa do danes smo v uredništvu prejeli dvoje pisem naših vojakov. Oglasila sta se nam vojaka JANEZ DACAR in JOŽE RENDULIČ.

Kaj sta nam povedala.

Tovariš Dacar je še mlad vojak, saj je šele pred kratkim odšel iz naše tovarne. Pravi, da se mu čudno zdi, kje smo dobili njegov naslov in mu poslali časopis? To pa res ni nič čudnega, saj znamo vendar vprašati!

Pišeš nam, tovariš Janez, da si se že privadil vojaškemu življenju in da Ti je bilo samo prvih nekaj dni malo dolgčas po domu in tovarni. Ker imate dosti dela, vam bo čas kar hitro minil in kaj kmalu boste zopet doma vsi tisti, ki ste na odsluženju kadrovskega roka.

Na koncu pa nam piše tovariš Janez sledeče: "Pozdravljen vse ki služijo kadrovski rok, prav tako tudi vse člane delovnega kolektiva BPT, posebno pa vse zaposlene v škrobnilnici. Vsem pa želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu!"

Tovariš Dacar! Hvala Ti za pismo, kar še se oglasi kadar Ti bo dolgčas.

Tovariš Rendulič pa je že star vojak. Takole piše med drugim: "Pred nekaj meseci sem bil prekomandovan v Zemun. Zopet sem doživel določene spremembe; novi prijatelji,

novi ~~starašina in vse~~, kar spada k vojaškemu življenju. Moj novi dom, kasarna, se nahaja na zelo lepem mestu, v centru Zemuna. Obkrožena je z velikim parkom, ki je bil v vročih polétnih dneh prava oaza. Poletje je minilo in jesen je že tu s svojimi vetrovnimi in deževnimi dnevi. Listje je odpadlo in mi nosimo že zimske uniforme.

Kakor nas, tako je tudi vas verjetno pretresla novica o letalski nesreči sovjetske delegacije na Avali. Nekaj ur po tej katastrofi sem bil na licu nesreče. Videl sem, kako tragično se je končala pot borcev, ki so na istem mestu pred 20 leti dosegli zmago nad fašizmom. Njihovo letalo se je zdrobilo na tisoče koščkov in ni ostalo drugega, kot motorji in rep letala. Prebivalci Beograda so z globoko žalostjo pospremlili posmrtné ostanke do letališča, odkoder so jih kasneje prepeljali v Moskvo. Praznik 20-oblétnice osvoboditve Beograda je tako minil brez njih in preživeli smo ga v globoki žalosti. Močno si želim priti domov in videti naše gorenjske planine, vsaj za nekaj dni. Upam, da se mi bo ta želja še letos uresničila. Ob tej priliki se bom oglasil osebno pri vas. Izročite vsem mojim bivšim sođelavcem in ostalim članom delovnega kolektiva prisrčne pozdrave!"

Takole nam je napisal naš vojak Jože Rendulič. Tovariš Jože, veseli nas, če se boš ob priliki dopušta res oglasil v naše uredništvo, pa se bomo še takrat kaj pomenili. Do tedaj pa nasvidenje!

Urednik.

```

"      "      "      "      "
"      "      "      "      "
"      "      "      "      "
"      "      "      "      "
"      "      "      "      "

```

Janez Temšakov

MOJCIN DOMEK

Mojcej 'ma pa domek,
domek pod goro,
med drevjem skrito hiško,
leseno hišico.

S šinkelni je krita
Mojc'na hišica,
pod njo pa nežno sanja
svetla kamrica.

Krasijo hiško okna,
ki so polna rož,
saj Mojcej jih zaliva
vedno vsako noč.

V luninem jo siju
gleda mladi poub;
rad bi ji povedal:
"Mojcej, moja bod'!"

Mojcej pa zaliva
rdeče nageljne,
ne men' se za besede
prav nič, fantove.

Mojcej 'ma pa domek,
domek pod goro,
med drevjem skrito hiško,
leseno hišico.

```

      ^
     ^
    ^
   ^
  ^
 ^
^

```


ČEMU PRIUČEVANJE v tkalnici?

V letošnji 4. številki smo na kratko poročali o seminarju za priučevalke, na katerem se je deset dobrih delavk seznanilo z metodami prenašanja praktičnega znanja. Poleti so bili ob pomoči priučevalk izdelani potrebni priročniki za previjanje in tkanje, delno pa je bila urejena tudi učilnica, tako da smo pričakovali, da bo priučevanje steklo po zamišljenem načrtu. Vendar smo se nekoliko uštelili, naleteli smo na nepričakovane težave, prišlo je do nesoglasij, ki so grozila, da bodo pokopala dobro zamisel. Ko smo proučili nastalo stanje, smo ugotovili, da je vzrok za delni neuspeh predvsem v ne ravno najboljših medsebojnih odnosih, do katerih je prišlo deloma tudi zato, ker nismo bili dovolj seznanjeni z namenom in načinom priučevanja na delovnem mestu. Za kaj nam pri tem gre?

Ko smo sponzori pripravili v našem podjetju enotedenski seminar za priučevalke, nas je vodila pri tem želja, da s pomočjo sodobnejših metod prenašanja znanja skrajšamo čas priučitve in zagotovimo res pravičen in uspešen potek dela. Po drugi strani so nam podatki o doseženi proizvodnji in kvaliteti kazali na velike razlike v uspehu posameznih tkalk in previjalk.

Zaradi izločitve starih strojev in razširitve obsega dela v previjalnici je prišlo do sicer nezaželenih in neprijetnih, vendar potrebnih premestitev. Novo delo in osebno nezadovoljstvo zaradi premestitve sta vodila do nižjih uspehov in s tem do nižjih osebnih dohodkov, ki zaradi določenih težav naše panoge niso kdove kako visoki. Da bi pospešili postopek vključevanja na novem delovnem mestu in omogočili premeščenicim tkalkam in previjalkam, da čimprej dosežejo dohodek, ki so ga prejemale na svojem prejšnjem delovnem mestu, smo se odločili, da jim skušamo pomagati. Nekatero tkalko so sprejele ponujeno roko res kot pomoč, nekatere pa so jo sprejele kot osebno žalitev, kar je pripeljalo do neprijetnih zapletov. Samo priučevanje je tudi pokazalo, da vzrok slabim uspehom in nizkim zaslužkom ni le neznanje; nekatere tkalke in previjalke, za katere smo mislili, da ne obvladajo posameznih delovnih operacij, znajo delati, če le hočejo! Razumljivo je, da je priučevanje v takem primeru le tratenje časa, saj problem presega okvir izobraževanja in priučitve k praktičnemu delu.

Dosedanji rezultati kažejo, da vloženi trud ni bil zaman, krepijo pa v nas tudi upanje, da bo z dobro voljo in sodelovanjem mogoče rešiti tudi probleme, ki jih prenašajo s seboj novosti, novosti kot rezultat naših teženj po napredku.

Varujmo se nezgod

V mesecu septembru je bilo v našem podjetju 9 obratnih nezgod, od tega 1 na poti na delo:

VIDA SLAPAR, delavka v šivalnici se je poškodovala po glavi med tem, ko sta s sodelavko dvigali blagovni valj. Bolovala je 16 delovnih dni.

Vzrok - slaba organizacija dela v skupini.

MARIJA BEGANOVIĆ, tkalka. Na nogo ji je padel strojni del, ki je bil tedaj na stroju in jo poškodoval. Doma je bila 5 dni.

Vzrok - neredno vzdrževanje delovnega mesta.

FRANC POGAČNIK, delavec v belilnici. Ko je napejal blago med ožemalne valje pri pralnem stroju, je medtem sodelavec nevede pognal stroj, pri čemer je ponesrečencu poškodoval levo roko. V septembru je bil doma 13 delovnih dni. V oktobru je še v bolniškem staležu.

Vzrok - slaba organizacija dela v skupini.

IYAN HOTKO, avtomehanik-vajenec. Pri montiranju gume se mu je v desni kazalec na roki zadril železni drobec od varnostnega obroča. Boloval je 8 dni.

Vzrok - motnje v normalnem tehnološkem procesu.

MARIJA MOHORKO, delavka v belilnici. Na razpenjalnem sušilniku jo je zgrabilo za desno roko. V bolniškem staležu je

bila 10 delovnih dni.

Vzrok - stroji in naprave s hibami.

ALOJZ ZALETEL, strojni ključavničar si je pri iztovarjanju strojnih delov poškodoval prste desne roke. V septembru je bil doma 15 dni. Še boluje.

Vzrok - slaba organizacija dela v skupini.

MARIJA PERNUŠ, tkalka si je z vitlom poškodovala desno nogo. V zdravniški oskrbi je bila 7 delovnih dni.

Vzrok - stroji in naprave s hibami.

FRANCKA ČEŠKA, delavka v belilnici si je na poti na delo zvila levo nogo. V septembru je bolovala 3 dni.

FRANCKA BONCELJ, delavka v predilnici si je pri pobiranju raznih delov iz zaboja poškodovala desno roko. Bolovala je 5 dni.

Vzrok - zaradi naglice pri delu.

Vseh izgubljenih dni skupaj je bilo za navedene nezgode 79 pri delu in 3 na poti na delo. Od nezgod, ki so se pripetile že v prejšnjem mesecu, a se je bolovanje zavleklo v september, pa je bilo izgubljenih 131 delovnih dni. Skupaj torej v septembru 210 delovnih dni za nezgode pri delu in 3 dni za nezgodo na poti na delo.

VARUJMO SE NEZGOD !!!

~~NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA~~
 1. NOVEMBER 1. NOVEMBER 1. NOVEMBER 1. NOVEMBER 1. NOVEMBER 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14			15		16				17			
18		19		20					21			
22	23		24					25				
	26		27		28		29		30		31	
32		33		34		35		36		37		38
39	40				41				42		43	
44				45				46		47		
48									49			

VODORAVNO:

1. Številko.
5. Prevrati - upori.
- 14-19-41-43-48 častni izrek unrlin v revoluciji.
16. Membrana.
17. Ribje jajčece.
18. Okrajšana vprašalnica.
21. Najsvetlejša zvezda.
22. Podredni veznik.
24. Ime boksarja Carnera.
25. naša reka, tudi

cigarete. 26. Predplačilo. 28. Latinski veznik. 29. Fizikalna kratica za moč. 30. Etui. 33. Amor v grščini. 35. Jezero na Filipinih. 37. Edini. 39. Oče poštne znamke. 44. Danes zelo uporabljena kemična prvina. 45. Pripadnik starih germanov. 46. Naš artikel (brez zadnje črke). 49. Tek čez drn in strn.

NAVPIČNO:

1. Kamen za brušenje.
2. Lik, fotografija.
3. Dva samoglasnika.
4. MVP.
6. Kamenina.
7. Vpisovanje.
8. Tri sosednje črke abecede.
9. Nota iz solmizacije.
10. Navedek.
11. Bajeslovni letalec, tudi tovarna v Ljubljani.
12. JRI.
13. Angleški visoki naslov.
15. Angleško belo pivo.
20. Peti v dvoje.
21. Začetek abecede.
23. Kraj v Šumadiji.
25. Tuje moško ime.
27. Kraj v severni Siciliji.
29. Vozovnice, vstopnice.
31. Italijansko nogometno moštvo prve lige.
32. Aroma.
34. Zlato (francosko).
35. Jezero v Nemčiji, južno od Münchna (druga črka o).
36. Tovarna zdravil; zdravilo.
38. Okrajšano moško ime.
40. Makedonsko kolo.
41. Nemški predlog.
42. Poljska cvetlica.
45. Dva soglasnika.
47. Ljudska republika.

. . . . .

REŠITVE NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

1. nagrado prejme Edi Kosmač,
2. nagrado - Marija Primožič,
3. nagrado prejme Rado Drobnič.

Nagrade dvignite v oddelku za izobraževanje, soba 10.

DOBRI DELOVNI ODNOSI SODELAVCEV IN ZADOVOLJSTVO PRI DELU JE OSNOVA ZA VEČJO PROIZVODNOST, BLAGOSTANJE IN UPRAVLJANJE

Na zadnji seji Uredniškega odbora Tržiškega tekstilca smo razpravljali o posledicah slabih medsebojnih delovnih odnosov, zato smo se odločili, da s to številko pričnemo razpravo kako naj odkrivamo in odpravljamo slabe odnose in nezadovoljstvo v našem kolektivu.

Vsak dan se srečujemo z ljudmi pa naj bo to pri strojih, v pisarnah, na ulici, na sestankih, v podjetju itd. Vsak dan dobivamo nove izkušnje, ki nas bogate in nam posredujejo kopico novih spoznanj o človeku. Čeprav poznamo veliko navad, predpisov in norm, ki jih imamo zapisane v svojem spominu, se nam vendarle mnogim zgodi, da take predpise, ki se tičejo dostojnega odnosa do ljudi, kršimo. Ali ni čudno, da imajo nekateri izreden uspeh pri svojem delu z ljudmi, so pa drugi, ki se trudijo, da bi ga dosegli, pa jim to nikakor ne gre. Zelo zanimivo pri tem pa je to, da vsak, ki ima pri svojem delu z ljudmi neuspehe, ne prizna svoje krivde, izgovarjal se bo na vse drugo, le sebi ne bo pripisoval trohice nepravilnosti. Nasprotno, imel se bo za človeka, ki napravi vse, da bo dobra disciplina in red v podjetju. Ljudje s tem opravičujemo svoja dejanja, če se dokopljemo do tega, da sta v primeru prepira vedno kriva najmanj dva in da je treba iskati krivdo pri obeh, toda kakor je težko priznati svoje napake, tako težko je reči, da smo pri tem in tem delu tudi mi nekaj zakrivili. Vprašamo se, kaj bi s tem dosegli, ali je vredno biti vedno napet ali so naši živci neuničljivi, brez dvoma ne. Če posežemo nekoliko v vzroke, ki nas privedejo do napetosti bomo verjetno prav kmalu spoznali, da smo v velikem delu krivde slabih medsebojnih odnosov krivi sami. Vedno smo pripravljene obsojati druge z enakopravno pravico, toda tudi drugi narede tako. Pravino, da kritika vedno prizadene. Nismo proti kritiki, nasprotno, prav potrebna je, gre samo za to, v kakšno obleko jo oblečemo, s kakšnimi besedami smo jo v stanju posredovati. To se pravi, da gre za dobre in pravilne medsebojne odnose, gre za to, komu, kaj, kdaj, kako, zakaj?

Ob priliki obiska v tovarni TOMOS v Kopru je MARŠAL JUGOSLAVIJE tovariš TITO med drugim dejal: "Tu mislim na vprašanje odnosov v proizvodnji na sploh na odnose v kolektivih, ki so takorekoč sami gospodarji v svojih tovarnah. Prav od tega

~~... in v odnosih znotraj podjetja, ali so ti res pravilni,~~
 ali so res socialistični, od tega je odvisen hiter razvoj
 in napredovanje posameznega podjetja. Zadovoljstvo v kolek-
 tivu je odvisno od medsebojnih odnosov med vodilnimi ljud-
 mi in delavci pri strojih. Če je med njimi pravilno razu-
 mevanje in če se pravilno rešujejo vprašanja nagrajevanja
 po zaslugah in če se pravilno pojmuje materialna zainteresi-
 ranost vsakega človeka ter se na osnovi te materialne sain-
 teresiranosti tudi s polnimi koraki napreduje in da se tisti
 ljudje, ki dajejo vse od sebe temu primerno tudi nagrajujejo,
 potem je to ogromna stimulacija za nadaljni razvoj naše pro-
 izvodnje".

Iz govora tovariša Tita izhajajo velike naloge kako ustva-
 riti dobre odnose, kako doseči večjo proizvodnjo tudi s tem,
 da z boljšimi medsebojnimi odnosi vplivamo na storilnost po-
 sameznika. Iz prakse vemo, da je veliko ljudi, ki svojih
 podrejenih ne znajo voditi in ustvarjajo zmedo ter nezado-
 voljstvo sami zaradi tega, ker ne vedo kako je treba dela-
 ti z ljudmi. Potrebno je, da vsaka vodilna oseba dobro raz-
 misli, kako naj se usposobi za delo z ljudmi. Odnos nekaterih
 pri reševanju tega problema je zelo različen. Mnogi misli-
 jo, da se s temi problemi ne splača posebej ukvarjati, češ,
 saj se to itak rešuje samo po sebi.

Drugi vestnejši, pa rešujejo odnose z ljudmi z veliko na-
 tančnostjo, vedo, da nobena stvar v podjetju ni bolj dragocena
 kot so ljudje. To misel smo večkrat slišali na raznih sestankih
 in ta misel je bil že nešteto krat izrečena v našem podjetju,
 zato bi se jo morali prav vsi temeljito zavedati. Nekateri
 rešujejo te probleme na različne načine. So taki, ki menijo,
 da za izboljšanje odnosov med ljudmi ni nogoče ničesar stori-
 ti, češ, da je to stvar značaja vsakega posameznika, tako vo-
 dilne osebe, kakor delavca in prav zaradi tega se podajajo
 usodi in seveda ničesar ne store, da bi ta problem sploh za-
 čeli obravnavati. Nekateri vodilni ljudje se zavedajo, da so
 medsebojni odnosi pomembna zadeva. Tudi sami žele ustvarjati
 dobre odnose, vendar ne vedo, kaj je za to potrebno narediti.
 Dosti je tudi takih, ki dobro poznajo načine in metode vo-
 denj, kako je treba ustvariti boljše medsebojne odnose. Zave-
 dajoč se, da to ni lahek problem, se nočejo prizadevati in
 boriti zato, ter prehitro prenehajo o tem in delajo po svo-
 jem starem načinu.

Zavedati se moramo, da je vzgoja naloga vseh v podjetju in
 da je to stalen proces ter, da je temu problemu potrebno
 posvečati veliko časa, če hočemo, da bomo vsi zadovoljni.

(se nadaljuje)

Depo

908TRŽIČ
TRŽIŠKI teks
1964

658(497.12)(085.3)

4001966,11

KNJIZNICA TRŽIČ

COBISS •